

Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

USTAWA O SYSTEMIE OŚWIATY

PROGRAM PROFILAKTYKI PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W DĄBROWIE TARNOWSKIEJ

Program profilaktyki dla uczniów klas I - VI dotyczy kształtowania osobowości dziecka i wspierania jego rozwoju zarówno poprzez treści programowe, jak też osobisty kontakt nauczyciela z uczniami.

Program ten ma charakter integralny (obejmuje wszystkie sfery osobowościowe: fizyczną, psychiczną i społeczną), personalistyczny (stawia w centrum osobę ucznia i rodzica) oraz indywidualny (dobór treści i metod uwzględnia indywidualne możliwości psychofizyczne uczestników zajęć).

Celem programu jest taki wpływ na dziecko, by radziło sobie z rozwiązywaniem problemów bez nadmiernego napięcia emocjonalnego, by umiało współżyć z ludźmi i potrafiło wybrać co dla niego jest bezpieczne i zdrowe.

I. Wstęp

Profilaktyka jest to ciągły proces chronienia człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określonych jako zachowania ryzykowne.

Wszystkie zadania mają na celu wyposażenie młodego człowieka w umiejętności budowania dobrych relacji i pozytywnych więzi opartych na skutecznej komunikacji. Poza tym nieodzownym elementem działań profilaktycznych jest poznanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych, wyrażania swoich potrzeb, emocji i opinii.

Działania profilaktyczne wspierają pracę nad harmonijnym rozwojem osobowości, bezpiecznym i zdrowym stylem życia.

II. Cele programu:

1. Ochrona dziecka – ucznia przed uzależnieniami (kontaktem z używkami), które hamują bądź zakłócają jego rozwój.
2. Zapobieganie patologiom tj. agresji, przemocy, cyberprzemocy i właściwe reagowanie w chwili pojawiania się ich na terenie naszej szkoły, w środowisku rodzinnym i lokalnym.
3. Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia oraz alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
4. Poprawa komunikacji w relacjach nauczyciel – uczeń, nauczyciel - rodzic, uczeń – rodzic, uczeń – uczeń.
5. Bezpieczeństwo w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych.
6. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym i udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej.

Program profilaktyki w szkole jest kierowany do uczniów, nauczycieli i rodziców. Program jest realizowany przez nauczycieli uczących w klas I –VI oraz nauczycieli świetlicy szkolnej, nauczycieli bibliotekarzy, pedagoga szkolnego, pracowników obsługi, rodziców oraz policję, sanepid, straż pożarną, służbę zdrowia i innych partnerów szkoły.

Efektywność oddziaływań profilaktycznych zależy będzie nie tylko od pracy nauczyciela, ale także od tego, jaki jest stosunek rodziców uczniów do podejmowanych w szkole działań. W realizację programu włączyć będziemy rodziców pośrednio (przez dzieci) oraz bezpośrednio (w czasie organizowanych w szkole imprez, akcji, zebrań).

<i>Cel</i>	<i>Działania</i>	<i>Sposób realizacji</i>	<i>Efekty</i>
I. Bezpieczeństwo ucznia w szkole, w domu, na drodze.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pokazanie miejsc niebezpiecznych w szkole i w najbliższym otoczeniu. ▪ Wskazanie uczniom osób, które mogą pomóc w różnych sytuacjach. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozmowa w kręgu, obserwacja, wycieczki po najbliższej okolicy, ▪ prelekcje, pogadanki, filmy edukacyjne, prezentacje 	Uczeń potrafi przewidzieć i unikać zagrożeń w najbliższym otoczeniu
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapoznanie uczniów z zasadami prawidłowego zachowania się w ruchu drogowym. ▪ Aktywizowanie rodziców do wspólnych działań na rzecz bezpieczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ quizy, zabawy dydaktyczne, ▪ konkursy, turnieje, pogadanki, prelekcje, happeningi, wycieczki, ▪ zajęcia edukacyjno – prewencyjne, ▪ realizacja programów i projektów edukacyjno - prewencyjnych, ▪ spotkania z przedstawicielami policji, rodzicami, ▪ przeprowadzenie egzaminu na kartę rowerową, ▪ wyposażenie uczniów w elementy odblaskowe 	Uczeń zachowuje bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapoznanie uczniów z zasadami udzielania pierwszej pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozmowy, pogadanki, scenki improwizowane, ▪ ćwic. praktyczne na Fantomie, ▪ cykl zajęć „Pierwsza pomoc”, ▪ prace plastyczne, wystawki, konkursy ▪ spotkania z przedstawicielami służby zdrowia 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ▪ zna numery alarmowe; ▪ potrafi i udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowanie postaw asertywnych w kontaktach interpersonalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psychodramy, dyskusje, rozmowy w kręgu, gry asertywne, ▪ zajęcia z pedagogiem ▪ wykorzystanie zestawu gier i ćwiczeń asertywnych, ▪ lekcje i zajęcia wychowawcze 	Uczeń zna i właściwie rozumie pojęcie „obcy”, potrafi powiedzieć „NIE”.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przeciwdziałanie zagrożeniom wynikającym z korzystania z komputera, Internetu i telefonii komórkowej- cyberprzemoc.. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spotkania, pogadanki i zajęcia z pedagogiem, wychowawcą, specjalistami, ▪ rozmowy, gry i zabawy profilaktyczne, zajęcia artystyczne, konkursy, scenki improwizowane, ▪ udział w kampaniach edukacyjnych, ▪ realizacja programów profilaktycznych, ▪ prelekcje dla rodziców, ▪ opracowywanie przewodników i broszurek tematycznych 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wie ;jak bezpiecznie korzystać z INTERNETU i komputera; ▪ jest świadomy zagrożeń wynikających z nieuważnego zawierania znajomości przez Internet; ▪ zgłasza rodzicom, wychowawcom wszelkie niezrozumiałe i podejrzane korespondencje internetowe i telefoniczne.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapobieganie przemocy w rodzinie, szkole i grupach rówieśniczych. ▪ Zapoznanie rodziców ze sposobami radzenia sobie z agresją u dzieci. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogadanki, apele wychowawcze., ▪ realizacja programów profilaktycznych, teatryki profilaktyczne, gry dramatyczne, psychodramy, ▪ prelekcje, zajęcia z pedagogiem szkolnym, psychologiem ▪ rozwijanie empatii, ćwiczenie postaw asertywnych, ▪ przestrzeganie ustalonych procedur w sytuacjach zagrożenia lub naruszenia 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jest świadomy konsekwencji nie przestrzegania obowiązujących norm zachowań ▪ jest świadomy konieczności informowania o przemocy i postawach agresywnych; ▪ potrafi rozróżnić agresję od źle pojętej lojalności względem kolegów i innych osób; ▪ wie, jak radzić sobie z negatywnymi emocjami; ▪ nawiązuje dobre kontakty z rówieśnikami i innymi osobami. ▪ dba o kulturę słowa, nie używa wulgaryzmów

II. Promowanie zdrowego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przekazanie uczniom podstawowych informacji nt. zdrowia. ▪ Kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych. ▪ Propagowanie zdrowego odżywiania. ▪ Promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zabawy dydaktyczne, konkursy, scenki, inscenizacje, działania artystyczne, ▪ gazetki tematyczne, ▪ zajęcia na basenie, ▪ ogniska integracyjne, wycieczki, ▪ zawody sportowe, ▪ realizacja programów edukacyjno – profilaktycznych we współpracy ze Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną, ▪ spotkania ze stomatologiem, higienistką szkolną, dietetykiem, ▪ współpraca z rodzicami, ▪ realizacja programów : „Owoce w szkole” , „Szklanka mleka dla każdego” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dba o higieniczny tryb życia, ▪ właściwie planuje czas na naukę i aktywny odpoczynek , ▪ dostrzega konieczność dbania o zdrowie swoje i swoich najbliższych.
III. Profilaktyka uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dostarczenie podstawowych wiadomości o szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, napojów energetyzujących i zażywania narkotyków. ▪ Propagowanie świadomego wybierania programów telewizyjnych i komputerowych, bezpiecznego korzystania z komputera, Internetu i telefonów komórkowych. ▪ Przestrzeganie zakazu stosowania używek na terenie szkoły. ▪ Współpraca z rodzicami i instytucjami oraz organizacjami zajmującymi się profilaktyką uzależnień. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozmowy z pedagogiem, higienistką lub lekarzem, przedstawicielami instytucji zajmującymi się profilaktyką uzależnień, ▪ metody aktywizujące, filmy, bajki i teatrzyki profilaktyczne, ▪ referaty, ▪ lekcje i zajęcia wychowawcze, pogadanki, ▪ działania artystyczne, ▪ realizacja programów dotyczących uzależnień, ▪ gazetki tematyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumie pojęcie: uzależnienie, ▪ zdaje sobie sprawę, że wielogodzinne przebywanie przed telewizorem czy komputerem wpływa niekorzystnie na jego rozwój fizyczny i psychiczny, ▪ wie, że należy z pomocą rodziców dokonywać właściwego wyboru programów telewizyjnych, programów i gier komputerowych, ▪ racjonalnie korzysta z Internetu i telefonu komórkowego, ▪ wie, jakie mogą być skutki stosowania używek, ▪ wie, jak należy skutecznie odmawiać wie do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach zagrożenia na terenie szkoły.

IV. Funkcjonowanie w społeczeństwie (klasa, szkoła, rodzina, środowisko)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ustalenie z uczniami zasad, których powinni przestrzegać w klasie i w szkole. ▪ Uświadomienie uczniom, iż prawa i obowiązki w szkole mają zarówno uczniowie jak i nauczyciele oraz pozostały personel szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stworzenie klasowych regulaminów, kontraktów klasowych. 	<p>Uczeń potrafi określić normy i reguły ułatwiające życie w klasie i w szkole.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzmacnianie poczucia przynależności do zespołu klasowego i społeczności szkolnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zabawy i zajęcia integrujące zespół klasowy, ▪ dyskusje na godzinach wychowawczych, ▪ zajęcia, pogadanki, rozmowy, debaty profilaktyczne, konkursy, ▪ integrowanie uczniów w czasie uroczystości szkolnych, akademii, imprez, wycieczek, wyjść poza szkołę, ▪ organizowanie pomocy koleżeńskiej, ▪ zajęcia z pedagogiem 	<p>Uczeń potrafi pokonać nieśmiałość i nawiązywać kontakty interpersonalne.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ćwiczenia relaksacyjne, ▪ metody aktywizujące, ▪ spotkania z przedstawicielami Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, ▪ lekcje i zajęcia wychowawcze, zajęcia z pedagogiem, ▪ organizowanie zajęć adaptacyjnych dla uczniów klas trzecich, ▪ przybliżenie znaczenia pozytywnego myślenia, ▪ trening pozytywnych zachowań 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi rozpoznać oznaki stresu, ▪ wie, jak sobie poradzić ze stresem; ▪ wie, jak właściwie wywiązywać się z obowiązków, by nie doprowadzać do sytuacji stresogennych.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uświadomienie dzieciom, co to jest rodzina, jakie są prawa, obowiązki i zadania członków rodziny. ▪ Zapoznanie z Kartą Praw Rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zajęcia, pogadanki, prelekcje, ▪ rysowanie drzewa genealogicznego rodziny – wystawka prac, ▪ zapoznanie uczniów i rodziców z Kartą Praw Rodziny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wyjaśnić pojęcia: dom rodzinny, rodzina, uczucia rodzinne, ▪ wie, że każdy członek rodziny ma swoje prawa i obowiązki.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stymulowanie u uczniów poczucia własnej odrębności i wartości, kształtowanie postawy tolerancji i akceptacji wobec odmienności innych osób oraz różnorodności kultur europejskich. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ metody aktywizujące, konkursy, pogadanki, dyskusje, debaty, scenki rodzajowe, teatrzyki, prezentacje, ▪ zajęcia z wychowawcą, pedagogiem, ▪ spotkania integracyjne, ▪ trening pozytywnych zachowań 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wie, że poziom intelektualny i wygląd zewnętrzny nie może być powodem odrzucenia, ▪ akceptuje odmienność innych, właściwie zachowuje się wobec, osób niepełnosprawnych; ▪ jest tolerancyjny, ▪ wie, że każdy jest wyjątkowy i niepowtarzalny, ▪ zna poczucie własnej wartości.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przekazanie uczniom podstawowych zachowań proekologicznych. ▪ Uświadomienie dzieciom skutków zanieczyszczenia środowiska. ▪ Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za najbliższe otoczenie. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ udział w akcjach ekologicznych, ▪ zbiórka surowców wtórnych, ▪ inscenizacje ekologiczne, ▪ konkursy: plastyczne, wiedzy, fotograficzne, wystawy, happeningi, ▪ gazetki klasowe, kąciki ekologiczno-przyrodnicze, ▪ zajęcia z zakresu ochrony środowiska, ▪ spotkania z osobami działającymi na rzecz ochrony środowiska, ▪ zajęcia w terenie „żywe lekcje” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wie, jakie zagrożenia wynikają z zanieczyszczenia środowiska; ▪ stara się dbać o najbliższe otoczenie; ▪ dostrzega konieczność ekologicznego stylu życia.
<p>V. Wokół praw dziecka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyjaśnienie uczniom czym są prawa dziecka. ▪ Uświadomienie uczniom potrzeby tworzenia i zapisywania praw. ▪ Zapoznanie uczniów z Konwencją Praw Dziecka (fragmenty). ▪ Wskazanie uczniom osób i instytucji, do których mogą się zwrócić o pomoc, jeśli ich prawa są naruszane oraz jakie sprawy kierowane są do Rzecznika Praw Dziecka. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ realizacja wybranych zagadnień z programów dotyczących praw dziecka, ▪ metody aktywizujące, ▪ zajęcia artystyczne, ▪ zajęcia z pedagogiem szkolnym, ▪ lekcje i zajęcia wychowawcze, ▪ wystawy, ▪ wykaz organizacji i fundacji działających na rzecz dzieci 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zna podstawowe prawa dziecka, ▪ rozpoznaje, kiedy prawa dziecka są naruszane; ▪ wie, do jakich instytucji i organizacji może się zwrócić w wypadku naruszenia jego praw.

Praca profilaktyczna będzie stanowić zwarty blok działań profilaktycznych, realizowanych systematycznie i planowo. Szkolny Program Profilaktyki jest spójny z Programem Wychowawczym Szkoły.

Nadzór nad realizacją programu profilaktyki sprawuje dyrektor/zastępca dyrektora szkoły.

Po każdym roku szkolnym przeprowadza się ewaluację programu. Za ewaluację i sporządzenie raportu odpowiada pedagog szkolny.

Po uzgodnieniu z Radą Rodziców, Samorządem Uczniowskim Program został zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną.